

Handläggare
Isabelle Wall
Telefon: 0850815052

Till
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2021-06-17

Remiss av Motion om följ Coronakommissionens slutsatser om äldreomsorgen

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr KS 2021/122

Förslag till beslut

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar att förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har överlämnat remiss till förvaltningen att besvara som gäller *Motion om följ Coronakommissionens slutsatser om äldreomsorgen*, skriven av Karin Wanngård (S), Emilia Bjuggren (S) och Jan Valeskog (S). Skribenterna argumenterar kring kommissionens slutsatser om att äldreomsorgen är en fragmenterad organisation, om brister i medicinsk kompetens i omvårdnaden, om behov av högre bemanning och ökad kompetens inom yrkeskåren samt kring tillgång till skyddsutrustning. Skribenterna anser att Stockholms stad ska ta till sig av coronakommissionens slutsatser och rekommendationer och att kommunfullmäktige ska besluta enligt 14 listade att-satser.

Förvaltningen anser att det är viktigt att invänta slutrapporter från stadens utvärdering av krishantering under pandemin innan beslut om åtgärder fattas. Hanteringen av pandemin har även utvärderats lokalt inom förvaltningen, resultaten har analyserats och legat till grund för genomförda organisationsförändringar inom äldreomsorgens utförarverksamheter. Det krävs samordnade förändringar på både lokal, regional och nationell nivå för att komma tillrätta med bristerna inom äldreomsorgen. Förvaltningen inväntar därför även Region Stockholms utvärdering gällande hanteringen av pandemin för att kunna se vilka förändringar det går att samverka kring.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har överlämnat en remiss till Skarpnäcks stadsdelsförvaltning som gäller *Motion om följd Coronakommissionens slutsatser om äldreomsorgen*. Motionen är skriven av Karin Wanngård (S), Emilia Bjuggren (S) och Jan Valeskog (S).

Motionen har även remitterats till stadsledningskontoret, äldrenämnden, Spånga-Tenstas stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, kommunstyrelsens pensionärsråd, akademikerförbundet SSR Stockholms stad, Kommunal Stockholm, politisk ledningsgrupp för samverkan inom vård- och omsorgsområdet i Stockholms län (VIS), PRO Stockholm, SKPF Stockholm, Solna kommun, SPF Stockholm, Storsthlm, Vision Stockholms stad, Vårdförbundet Stockholm och vårdföretagarna.

Remissvaret ska vara KF/KS kansli tillhanda senast 2021-08-31.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för äldreomsorg och har behandlats i förvaltningsgrupp och pensionärsrådet 2021-06-10.

Ärendet

Karin Wanngård (S), Emilia Bjuggren (S) och Jan Valeskog (S) skriver i motionen att de anser att Stockholms stad ska ta till sig av coronakommissionens slutsatser och rekommendationer. De framför att berörda nämnder och styrelser borde få tydliga uppdrag att snabbt komma tillbaka till kommunfullmäktige med förslag på konkreta beslut i linje med kommissionens förslag. Skribenterna lyfter fram kommissionens slutsatser om att äldreomsorgen är en fragmenterad organisation, om brister i medicinsk kompetens i omvårdnaden, om behov av högre bemanning och ökad kompetens inom yrkeskåren samt kring tillgång till skyddsutrustning.

Coronakommissionen tillsattes av regeringen i juni 2020 med uppdrag att utvärdera regeringens, förvaltningsmyndigheternas, regionernas och kommunernas åtgärder för att begränsa spridningen av coronaviruset och smittspridningens effekter. Kommissionens övergripande bedömning är att äldreomsorgen stod oförberedd och illa rustad när pandemin slog till. De sedan länge välkända strukturella bristerna har, utöver den allmänna smittspridningen i samhället, haft störst inverkan på antalet sjuka och avlidna i svensk äldreomsorg. Kommissionen menar att de strukturella bristerna i äldreomsorgens beredskap beror bland annat på en fragmenterad organisation, ett otillräckligt regelverk, brister inom kompetens och

arbetsförhållanden, sena och ibland otillräckliga beslut och åtgärder.

Mot bakgrund av detta föreslår skribenterna att kommunfullmäktige ska besluta enligt följande:

- Att Stockholms stad ska implementera coronakommissionens slutsatser rörande äldreomsorgen.
- Att kommunstyrelsen ges i uppdrag att under år 2021 återkomma med ett förslag på handlingsplan för hur kommissionens rekommendationer ska genomföras.
- Att kommunstyrelsen, tillsammans med berörda nämnder, ges i uppdrag att återkomma med förslag, inkluderande finansiering och tidsplan, avseende hur den medicinska kompetensen kan stärkas i äldreomsorgen i enlighet med vad som framförs i motionen om närvaro av sjuksköterskekompetens och tillgång till medicinsk utrustning.
- Att kommunstyrelsen tar initiativ till förnyade samtal mellan länets kommuner och regionen med syfte att kommunalisera hemsjukvården.
- Att kommunstyrelsen och äldrenämnden i samarbete med Region Stockholm initiera ett arbete för att säkerställa en bättre fungerande sammanhållen journalföring.
- Att Stockholms stad tillsammans med Region Stockholm låter en oberoende kommission granska äldre stockholmars rätt till vård utifrån individuella behov under pandemin, för att synliggöra problem och brister som kan åtgärdas framöver.
- Att kommunstyrelsen ges i uppdrag att utarbeta ett regelverk som kräver av alla utförare att de ska kunna leverera en säker omsorg med möjlighet till exempelvis kohortvård – även i händelse av en kommande pandemi. I en sådan översyn bör en analys av vilka krav som bör ställas inom framtida upphandlingar ingå.
- Att äldrenämnden ges i uppdrag att löpande följa upp och redovisa hur varje enskild utförare möter upp mot de utbildningskrav som ställs i exempelvis upphandlingar och vid behov föreslå skärpta sanktioner mot verksamheter som inte levererar i enlighet med stadens krav.

- Att kommunstyrelsen till kommunfullmäktige redovisar en plan för och förslag till finansiering av det som kommissionen efterlyser – en bra och tillräcklig bemanning på särskilda boenden och i hemtjänsten.
- Att Stockholm som princip ansluter sig till kommissionens slutsats att ”arbetsgivarna (måste) förbättra anställningstryggheten och personalkontinuiteten i äldreomsorgen samt kraftigt minska andelen personal med timanställning”.
- Att kommunstyrelsen och äldrenämnden därför i ett första skede beslutar att riva upp beslutet från i januari, i förfrågningsunderlag för hemtjänsten, om sänkta krav på att minska andelen timanställda i verksamheten.
- Att Stockholm formulerar tydliga mål för att tillsvidareanställningar ska utgöra minst 90 procent av det utförda arbetet i äldreomsorgen i Stockholm.
- Att äldrenämnden ges i uppdrag att förstärka förutsättningarna för ett fungerande chefskap i enlighet med vad som anförs i denna motion.
- Att kommunstyrelsen återkommande ges redovisningar av beredskapen avseende skyddsutrustning.

Synpunkter och förslag

Stockholms stads krishantering under pandemin är under utvärdering. Utvärderingen leds av stadens utvärderingssektariat för covid-19 och den genomförs i flera delar. Förvaltningen anser att det är viktigt att invänta de slutliga rapporterna med dess slutsatser innan beslut om åtgärder fattas. En processutvärdering samt en fördjupande analys gällande äldreomsorgens arbete genomförs av en extern part, ett upphandlat konsultföretag. Förvaltningen har deltagit med representanter från äldreomsorgen i utvärderingen.

Förvaltningen har genomfört en lokal utvärdering av hanteringen av pandemin, resultaten har analyserats och legat till grund för genomförda organisationsförändringar inom äldreomsorgens utförarverksamhet. Enheterna har delats i mindre grupper i syfte att skapa bättre förutsättningar för ett närvarande ledarskap.

Förvaltningen inväntar även Region Stockholms oberoende utvärdering gällande hanteringen av pandemin. Stadens och regionens utvärderingar kan användas gemensamt för att synliggöra problem och brister som behöver åtgärdas inom båda parter verksamheter och i samverkan mellan dessa. Förvaltningen anser att det behövs samordnade förändringar på både lokal, regional och nationell nivå för att komma tillrätta med de svagheter som identifieras inom äldreomsorgen.

Härutöver kommenterar förvaltningen några delar i motionen utifrån ett lokalt perspektiv.

Skyddsutrustning

Förvaltningen instämmer i att osäkerheten kring skyddsutrustning var stor i pandemins inledande skede. Förvaltningens verksamheter i egen regi har däremot inte haft en brist på skyddsutrustning i en sådan omfattning att det påverkat verksamheterna. Det stegvisa införandet av source control i juni och dubbel source control i november gav god effekt och minskade smittspridningen inom verksamheterna. Det var en svår och pressad situation inledningsvis och förvaltningen fick värdefull stöttning från Smittskydd Stockholm och Vårdhygien Stockholm.

Sammanhållen journalföring

Avsaknaden av en sammanhållen journalföring mellan kommun och region är ett patientsäkerhetsproblem. Förvaltningen anser att det bör vara en prioriterad fråga att säkerställa ett bättre fungerande system för sammanhållen journalföring.

Uppföljning av verksamhet och avtal gentemot stadens krav

Efterlevnaden av kompetenskrav hos utförare inom staden följs upp genom kontinuerliga verksamhetsuppföljningar och avtalsuppföljningar under ledning av äldreförvaltningen. Äldreförvaltningen har möjlighet att vidta sanktioner mot verksamheter där det framkommer brister.

Stärkt chefskap inom äldreomsorgen

Resultatet från förvaltningens egen utvärdering av hanteringen av pandemin visade att ett närvarande ledarskap var en grundförutsättning för snabbt införande av nya rutiner och arbetssätt samt att ledarskapet möjliggjorde stöttning av medarbetare, äldre och närstående. Förvaltningen har därför vidtagit åtgärder för att stärka det närvarande ledarskapet inom äldreomsorgens verksamheter, bland annat genom att dela upp utförarverksamheterna i mindre enheter för att skapa ett tydligare

mandat för cheferna. Den nya organisationen grundar sig till viss del i förvaltningens arbete med Chefoskopet som är ett forskningsbaserat verktyg för att utveckla chefers organisatoriska förutsättningar. Förvaltningen har använt sig av Chefoskopet sedan 2019.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Maria Mathiasson Laxvik
Stadsdelsdirektör

Karin Bülow
Avdelningschef

Bilagor

Motionen från Karin Wanngård (S), Emilia Bjuggren (S) och Jan Valeskog (S).

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Mathiasson Laxvik, Stadsdelsdirektör	2021-05-11
Karin Bülow, Avdelningschef	2021-05-11